

et non modò in levia, sed etiam gravia peccata labantur : unde nec nimiùm confidenter, quasi nihil timendum habeant, conducantur, nec nimiùm terreantur, quasi non omnia in tuto ponere possint, si ad resignationem cum humilitate procurandam cum divinâ gratiâ insistant.

ERRORES IMPERFECTORUM.

SCHOLIUM. Hanc regulam Harpius, L. 2, *Theol. Myst.*, c. 48, tradit, ex quâ fluit : 1° Quòd multi amici Dei reperiuntur infideles, qui quamprimum derelictionem sentiunt, mox in affectu proficiendi refrigescunt et maximo animarum suarum periculo solatium in creaturis quærunt ; 2° Alii ex pusillanimitate omnes corporis commoditates sibi in derelictione necessarias esse credunt, unde licèt non statim peccatum mortale incurrant, ardor tamen devotionis in eis minuitur ; 3° Alii, subtractâ internâ suavitate, tam morosos se aliis exhibent, quasi infernali quodam stimulo urgerentur, et pro re nullius valoris gravissimè conturbantur ; 4° Alii post consolationem degustatam, desolatione probati, instabiles fiunt, modò hac, modò aliâ viâ ex proprio ductu eam requirendo : unde penitentis externis se macerant, sed purè Deum per eas non quærunt : impetiosi multa consilia a diversis Confessariis petunt, quæ tamen, si non sint ad gustum eorum, rejiciunt et sic eorum salus periclitatur ; 5° Alii tempore consolationis ex indiscreto zelo et nimiis pœnitentiis, naturâ fractâ, in ariditatem spiritûs incidunt et habent terrestrem infernum omnibus diebus vitæ suæ. « Sed Deus, inquit citatus Auctor, non permittet eos damnari, nisi scienter se converterent ad mortalia peccata : eorum tamen pusillanimitas, scrupulositas, tentatio de fide et hujusmodi erunt eis pœna temporalis super terram, sed non in damnationem. » 6° Etiam inter fideles Dei amicos sunt nonnulli, qui ex indiscretionem tempore consolationis, ingruente desolatione, ex nimiâ aviditate eam recuperandi, turbantur : de quibus citatus Harpius ait : « Hi quidem recipiunt pœnam pro suâ indiscretionem et poterunt multùm in illâ mereri, si quiverint patienter et longanimitè sustinere. Et quamvis videantur non habere potestatem suæ rationis in impetu illius magnæ pressuræ, infernalis invidentiæ atque malitiæ, nihilominus postquam ille transiit, dolere debent secundùm superiorem rationem de omnibus et voluntatem suam resignare in voluntatem Dei, orando eum ut sibi ignoscat de præteritis et defendat ab imminentiis seu futuris. »

§245.

QUARTA : FIDE NUDA FIRMITER INHÆRENDUM DEO.

Quartò. Cùm lumen saltem *fidei*, licèt procul ab omni consolatione, maneat in purgatione intellectuali, anima in effectum *soli Deo adhærendi* debet vehementiùs erumpere. Ita hortatur S. Petrus, *Ep. 2*, 1, 19. *Et habemus firmiorem propheticum sermonem* (id est fidem) : *cui bene facitis attendentes, quasi lucernæ lucenti in caliginoso loco, donec dies elucescat et lucifer oriatur in cordibus vestris.* Ergo fidelis anima in statu derelictionis attendendo nudæ fidei, ut lucernæ lucenti in caliginoso loco, magis confirmari et certior fieri potest, quàm cùm fide clarâ consolationis experientiâ ornatâ procedit, quia lucente hac luce in tenebris, soli Deo inhærere cogitur usque dum lucifer contemplationis in viâ illucescat, quæ facit exordium contemplationis in patriâ. Hoc ipsum docet S. Joannes a Cruce in *Nocte obscurâ*, dicens : « Ea est, quod quantumvis non procedat anima, inhærens alicui luci interiori particulari intellectûs, nec ulli exteriori duci, unde aliquam sibi conciliet satisfactionem et auxilium in hoc itinere arduo, cùm obscuræ tenebræ suæ illam hoc toto privent : nihilominus amor et fides, quæ in tali statu ardebant intra ipsam, in dilectum cor inflammando, sunt illa quæ eamdem movent, ducunt et evolare ad suum Deum faciunt per solitudinis viam, quin anima conscia sit, quo pacto contingat. »

§ 244.

QUINTA : HUMILIATIO SUI.

Quintò. Ipsa omnis ferè lucis et ordinis privatio cum innoxiiis erroribus horrore plenis, quibus anima in tenebricoso derelictionis statu terretur, eam quidem *de propriæ miseriæ abisso*

convincere debent, sed minimè ab inhærendo magis Deo suo retrahere. Regulam hanc tradit S. Theresia, in *Castell.*, mans. 6, c. 1, sub fine, dicens: « In hac tempestate derelictionis nullum exstat remedium, nisi expectare Dei misericordiam, qui extemporaneè uno solo verbo suo vel occasione quâdam casuali delet omnia citò, ut videantur nulla fuisse animæ illius nubila, cum tam plena sit sole, multòque majoris quàm antea consolationis. Et tanquam quæ a prælio periculosissimo evasit, obtentâ victoriâ, tota convertitur in laudes Domini, qui ad vincendum dimicavit: quando quidem clarissimè recognoscit non fuisse ipsam quæ prælium confecit, et arma omnia quibus tueri se posset, videntur sibi esse in manu suâ posita inimici atque suam clarè miseriam agnoscit, et quàm sit exiguum quod possumus, si a Domino derelinquamur. Videtur jam consideratione non egere ut hoc agnoscat, quia experientia propria, quâ se vidit inhabilem ad omnia, facit jam bene capere nostrum ferè nihil et quàm simus res miserima. »

ADHORTATIO AD PATIENTER FERENDAM PURGATIONEM INTELLECTUALEM.

COROLLARIUM. Idea animæ in scholâ Jesu proficientis in perfectione et derelictione probatæ habetur. *Matth.* VIII, 23. Quando scilicet, ascendente Jesu cum discipulis in naviculam, motus magnus factus est in mari, ita ut navicula operiretur fluctibus, Jesus verò dormiebat, quasi nulla sibi cura esset de illâ. Quid tum anima? nisi quòd cum se videat ab omnibus et vix non a Deo, quasi obdormiente, derelictam, periculo suo edocta ad Deum confugiat, precando clamet et dormientem excitet, dicens: *Exsurge, quare obdormis, Domine? Exsurge et ne repellas in finem: quare faciem tuam avertis? oblivisceris inopiæ nostræ et tribulationis nostræ? Ps.* XLIII, 23. Licèt autem tunc meritò timeat et oret: *Domine, salva nos, perimus*, nihilominus miti quâdam ab eo increpatione docetur, quòd in medio sævissimæ etiam tempestatis non ita timere debeat, ut spes non prævaleat, neque sic pro salute suâ orare ut in fide vel tantillum hæsitet, quasi verò ille, qui dormit, pro illâ corde non vigilet, nec eam in ipsâ tempestate salvam facere possit: *Quid timidi estis, modicæ fidei?* Quando enim plenius se anima in dilecti providentiam conjecerit, tantò celerius experietur, quòd exurgens imperabit ventis et mari et fiet tranquillitas magna.

§ 245.

APHORISMI CIRCA DERELICTIONEM.

- I. Latebit hominem neque tentatum, neque tribulatum, quod in vita spirituali est magis subtile ac delicatum.
- II. Derelictio est ut vasculum aurificæ purificationis, quo fiat cor capacius omnis perfectionis.
- III. Dolores, fracta salus et enormis tribulatio sunt solitæ dispositiones quas sequitur contemplatio.
- IV. Querelas, injurias, indiscretionem ferre, compendium est et quidem securum ad perfectionem.
- V. In derelictione quantò major fuerit divina absentia, tantò suavior esse solet divina præsentia.
- VI. Quantò plus anima derelicta patitur violentiæ, tantò minùs experitur pro tunc opem corporalis pœnitentiæ.
- VII. Pœnitens qui negligit mortificationes, etiamsi mortuam habeat carnem, vivas retinet passiones.
- VIII. Orationem utique juvat pœnitentia corporalis; juvat autem meliùs mortificatio quæ pœnitentia est spiritualis.
- IX. Pati pro culpâ proprium est sceleratorum; et pati sine culpâ proprium est hominum sanctorum.
- X. Qui patitur persecutionem et derelictionem, ad consummatam pertinet perfectionem.
- XI. Cum exteriore pœnitentiâ potest adesse incontinentia: ubi tamen adest desolatio, non potest non succedere consolatio.
- XII. Abnegatio propriæ voluntatis signum est certissimum solidæ sanctitatis.

XIII. Qui in pœnitentiis suam pro arbitrio exercent voluntatem, præter vitia occulta, semper multam ostendunt vanitatem.

XIV. Quid est esse pœnitentem, non tamen obedientem, nisi virtutem tenere sanctitatemque solum apparentem.

XV. Pœnitentiæ, quæ ad propriam fiunt voluntatem, solent in animâ ingerere quamdam secretam vanitatem.

XVI. Pœnitentiæ, quæ assumuntur sub subordinatione ad Patrem spiritualem, non solum purgant animos, sed conservant congruè orationem mentalem.

XVII. Ex austeritate fastuosâ fit vanitas quædam ambitiosa.

XVIII. Qui cupit non aberrare in pœnitentiâ corporali, resignet se in omnibus suo Patri spirituali.

XIX. Persuasum homini sit sine scopâ pœnitentiæ raro munditiam obtineri conscientiæ.

XX. De dicto ad factum magna est distantia; magis autem multum ab actione distat tolerantia.

XXI. Qui multa facit bona, sed paucis vexatur malis, non evadet homo perfectè spiritualis.

XXII. Oratio perseverans, quæ ordinariè habet comitem ariditatem, gignere solet in animabus solidam sanctitatem.

XXIII. Lacrimæ, suavitas, teneritudo et devotio, nisi pœnalitatibus socientur, ægrè sunt ad perfectionem promotio.

XXIV. Valde sapida est suavitas exquisita contemplationis, utilissima verò amaritudo derelictionis.

EXPLICATIO ALIQUORUM APHORISMORUM.

SCHOLIUM. Aphorismus V intelligendus est de derelictione, in qua anima non præcisè patitur et eo modo quo potest, bonum ope

ratur. Et aphorismus VI vult pœnitentiam corporalem non prodesse ad consolationem, donec mensura patiendi a Deo definitiva impleta fuerit; quæ tamen pœnitentia nec omnino omittenda est, nec sine discretionem cum excessu faciendam, sed ad normam prudentis Directoris. Denique Aphorismus VII sumendus est de pœnitente solo exercitio mortificationis corporalis, cum neglectu mortificationis internæ et spiritualis.

§ 246.

ARCANA DERELICTIONIS.

I. Nonnullæ personæ spirituales, dum interiùs derelictione, tristitiâ et afflictione vexantur, exteriùs in corpore terribiles dolores sentiunt; quia his passionibus animæ varii motus et humorum alteratio in corpore respondent, qui ejusmodi dolores causant, quorum curatio nec a medicis, nec a medicinis dependet, sed potiùs a solatio illis a prudente Directore allato, quod sedatis passionibus inordinatis integram sanitatem illis procurasse non semel experientia docuit, licet usus medicinæ non omnino excludendus sit.

II. Animæ ad contemplationem prædestinatæ plerumque in se derelictionem aliquo modo experiuntur, quia cum derelictio sit quædam amaritudo spiritualis, providit Deus ut ultima esset dispositio ad cœlestem formam contemplationis, quæ tandem unit creaturam cum suo Creatore: unde rarissimus est contemplativus affluens deliciis, qui non transierit per aliquem tramitem derelictionis; quare si contemplatio sine hac dispositione superveniat, vel non erit diutina, vel exceptio a regulâ generali.

III. Derelictio non habet certum temporis terminum; per viginti et plures annos subinde durat, usque dum contemplatio succedat.

IV. An in terribilibus illis certaminibus, quæ ab animabus derelictis sustinentur, maximè in blasphemis, desperationibus et tentationibus contra castitatem, interveniant peccata

saltem venialia, non potest absolutè definiri, sed conscientia ipsa propria hoc indicare debet. Præsumi tamen potest de personis eximiè sanctis, eas nec consentire, nec peccare, tum quia tunc ratio est cæca, obscura, oppressa et violentiam patiens a passione prædominante: cum quo non stat libertas; tum quia in his certaminibus non intendit Deus suorum filiorum lapsus, sed coronas.

V. Actus heroicè pœnales, v. g. loricæ ad vivam carnem gestare, catenis et clavis se præcingere, longo tempore jejunare etc. sunt magis admiratione quàm imitatione digna, et divino potius quàm humano consilio fieri debent, et tunc plerumque sunt proxima dispositio ad egregiam sanctitatem.

VI. Quanta est distantia a dicto ad factum, tanta est a facere ad pati, et magis arduum est vel semel vapulare manu alienâ, quam decies manu propriâ, ideoque plerumque signum magis solidæ sanctitatis est pati, quàm agere. Ceterum plus interdum valet agere, quàm pati, quando vel in illo vel isto plus charitatis invenitur. Unde in hac re non datur certa regula et sunt exaggerationes, quæ subinde a viris spiritualibus proferuntur.

§ 247.

MONITA PRACTICA AD DIRECTOREM CIRCA PRÆDICTAM SPIRITUS PURGATIONEM.

Monitum I. Quando videt Director animas plenas tenebrarum, timorum, angustiarum atque dolorum, ne facilè credat eas in purgatione spiritûs versari quam descripsimus, nisi velit multis decipi et quidem gravibus erroribus; ut scimus deceptos esse alios spirituales magistros credendo hunc esse statim consecutum qui longè indè aberat. Procedat igitur funiculo, ut dici solet, ad lapidem admoto: quia obscuritates, angustiae, afflictiones internæ labores sunt qui fermè ab omnibus feruntur qui per viam orationis ambulant: dum perrari

sunt quos Deus rigoribus hujusce purgationis spiritualis exponit, ut dicit sanctus Joannes a Cruce. Rationem nemo non videt. Sana purgatio, si cum debitâ perfectione ad finem perducatur, dubio procul animam in possessionem mittit unionis mysticæ et transformativæ amoris, ut jam demonstravimus. Ut autem paucissimi inveniuntur quibus tam altum locum Deus preparatum teneat, ita quoque paucissimos oportet esse eos quos Deus in viam collocat eò perveniendi. Ne igitur Director erret in re tanti momenti, prudens existimo nonnullas hic exponere notas ex quibus clarè cognoscat utrùm interni labores quibus afficitur anima ad dictam pertineant purgationem.

Quod ad notas attinet Director eas desumere poterit tum ab eo quod purgationi præcurrit, tum ab eo quod ipsam comitatur. Plerumque accidit ut animæ quas Deus purgatione spiritûs purificat, jam sensûs purgationes pertulerint non sine comparatione solidarum virtutum et postea in alterum introierint statum admodum diversum, id est in statum illuminationis quo durante ad nonnihil temporis communicationibus dulcissimis spiritûs perfrui sint, nec non ope dulcedinis favorum divinatorum in virtutibus christianis meliùs fuerint stabilite. Quia autem nonnunquam contingit, Deum unam conjunctim et alteram perficere purgationem nullo consolationis pacisque interposito intervallo, oportet in isto casu observare utrùm anima gratiâ non communi adjuta, viriliter in perfectione sese anteacto tempore exercuerit atque in virtute benè stabiliverit. Denique utroque modo res contingat, necesse est animam, priusquam in purgationes spiritûs ingrediatur, non parum in perfectione esse progressam idque ideò ut asperrimis hujusce modi purificationis acerbitatibus possit resistere. Hæc igitur est prima nota quam in oculis habeat Director. Hoc autem non sufficit.

Attendat præterea in quâ dispositione versetur anima tempore tenebrarum. Indè lumen hauriat ad dignoscendam præsentis ejus statûs qualitatem, quoniam purgatio spiritûs, secundum doctrinam sancti Joan. a Cruce, quosdam præ se

fert suos et proprios characteres quibus ab omni alterâ purgatione apprimè admodum distinguitur. Attendat igitur utrùm anima tribulata hæreat tam profundè defixa in visione suarum imperfectionum et miseriarum ut non possit ad rerum divinarum meditationem aut contemplationem se attollere, atque propterea pœnâ spirituali afficiatur adeò crudeli ut, aliquando haud exaggeranter loquendo, sed propriissimè et verissimè, in mortis periculum veniat, quoniam eò usque contingunt afflictiones talium animarum, ut ait commemoratus Sanctus *Noct. obsc. lib. II, cap. 6. Humiliat hic Deus multum animam ad eam postea multum exaltandam: nisi ipse providentiâ suâ perficeret ut prædicti sensus, quando in animâ viviscunt, brevi obdormirent, paucissimos post dies, e corpore abiret: sed interrumpuntur post vel temporis intervallum quo eorum vis intima sustinetur.* Aut etiam utrùm tales sint labores interni quos patitur, ut omnes corporum superent infirmitates ægrotantium nec non ipsos martyrum dolores, ut ait Beata Angela Fuliniensis. Secundò attendat utrùm istæ summæ afflictiones oriantur præcipuè ex dolore Dei a se offensi aut ex timore, et intimâ persuasione quòd Deus sit contrarius et animam derelinquat. Tertiò utrùm anima in pœnis tam acerbis, et intra tenebras spiritûs adeò profundas amorem appetitivum Dei habeat itâ summum, ut patiretur alterum tantum et mille profunderet vitas pro Deo, dummodo sciret hoc ipsi fore gratum. Quartò utrùm anima quamvis immensa in densâ caligine cautè admodum videat ne in re quâlibet vel minimâ Deo molestiam exhibeat, atque summo cum studio in omni re placere ipsi quærat. Quintò utrùm persona aut doloribus atque corporis infirmitatibus afflictata aut ab hominibus impetita persecutionibus atque calumniis nihil quidquam inde patiatur amaritudinis, quia in purgatione Spiritûs, quidquid toleratur pœnæ exterioris, id totum retunditur atque absorbetur pœnis acerbis quibus martyrum spiritus internè creatur. Sextò utrùm anima in progressu suæ purgationis eas experiatur amoris anxii et vulnerantis inflammationes quæ in superiore capite fuerunt descriptæ; attamen advertat vulnus amoris hæere defixum non

in sensu, sed in spiritu quamvis et ipse sensus planè non sit doloris expers. Si Director in personâ eâ quæ queritur labores internos invenerit cum predictis signis, prudentissimè persuadere sibi poterit, quinimò cum plenâ securitate certus permanere eam in purgationibus spiritûs versari. Si autem prædictas non invenerit notas, nescire poterit Director eam in purgationibus sensûs versari: dummodò non daretur ille casus quòd omnia quæ pœnitens causis supernaturalibus tribuit, orirentur à melancholiâ, aut ab immortalis cupiditatibus, ut fieri potest in personâ quæ sit multum imperfecta aut hypocrita.

Monitum II. Quandò Director cognoverit suum discipulum jam a Deo, ad instar metalli liquandi, in vaso positi ut purgetur, observet utrùm ille sit patiendi amans, utrùm huicce cruci, quamvis gravissimæ libenter se submittat. Hæc omnia si invenerit jam non timeat, quia pœnitens securè in suâ purgatione procedit. Siquidem non sunt tam periculosæ spiritûs purgationes quàm sensûs: licèt anima versetur in magnâ tempestate tenebrarum, dubiorum, timorum, horrorum, afflictionum, angustiarum, quia semper in suâ luce purgativâ summo gaudet principio, quo omnes regulat suas actiones, et quo non solum ab omni incommodo defenditur, sed etiam ad altissimam perfectionis sublimitatem quàm efficaciter pervenit. Hanc autem securitatem quæcum anima procedit stante prædictâ et quidem acerbissimâ purgatione, sanctus Joannes a Cruce fusè demonstrat non paucis firmis argumentis quæ ad rationes nonnullas breviter redigemus. Ambulat igitur anima securè inter hujus purgationis tenebras. Primò quia Deus ab ipso principio hunc ei amorem appetitivè summum infundit de quo non semel sumus locuti, atque eam fortissimâ et efficacissimâ donat voluntate in re nullâ, vel parvâ displicentiam ipsi afferendi nec quidquam prætermittendi quod ad ipsius spectet divinum servitium. Secundò propter vinculum quo Deus ejus omnes ligat potentias tum rationales tum sensitivas. Advertatur omnia peccata atque defectus quæ in hac vitâ occurrunt indè oriri quia malè nostris potentiis utimur. Quando peccamus, id fit vel quia intellectus

discursu malè utimur, aut voluntatis arbitrio, vel quia nos inclinationibus appetitûs sensitivi efferrî sinimus. Indesequitur quòd, obtenebrato intellectu, impeditâ phantasiâ atque siccâ voluntate afflictâ et in affectibus suis angustiatâ, omni undecunque auxilio destitutâ, factâ plenâ omnium appetitûs sensitivi affectionum divinarum et terrenarum ariditate, quæ omnia in istâ purgatione contingunt, sublata remaneat radix et origo omnium peccatorum et defectuum quibus originem præbet dictarum potentiarum perturbatio. Et re ipsâ dicit Sanctus propriâ nixus experientiâ, potentias sensitivas in hoc statu parum admodum in res inutiles atque vanas deflecti, nec non potentias spirituales ab omni vanâ gloriâ, omni vano gaudio atque alio defectu remotissimè stare, ita ut manifestè pateat animam a Deo excæcari, posteaque per istas vias tenebrosas ab eo manuduci, ut in suo itinere segura procedat. Neque hoc alienum videatur, quia istæ non sunt tenebræ quæ ex magnâ proveniant copiâ atque claritate lucis quæ proportionem carens cum potentiâ intellectivâ nondum purgatâ, ipsam suis fulgoribus obscurat non aliter quàm sol pupillas oculorum nostrorum offuscat. Ideòque tenebræ sunt quæ animæ viam ostendunt obscurando et per hanc viam eam cum securitate ducunt. Tertiò, quia anima, quò majores ei tenebras hæc purgatio caliginis offundit, eò propior Deo est, atque magis ab eo protecta. Dicit Sanctus David Deum in tenebris habitare: *Et posuit tenebras latibulum suum (Psalm. xvii, 12)*: non quòd in Deo tenebræ sint ullæ, dum contrâ ipse est lux vera: *Erat lux vera, quæ illuminat omnem hominem*: sed quia ejus purissima lux densas oculo mentium humanarum, maximè si per suas multas imperfectiones immundus sit, ut in casu nostro contingit, tenebras generat. Unde fit ut quò profundiore obscuritate mens involvitur tempore suæ purgationis, eò stet propior Deo, planè ut plus offuscaretur oculus qui propius soli admoveretur; cum autem stet propior Deo, magis ab eo protegatur et magis ab omni re defenditur quæ non sit Deus. Quartò, quia anima, quandiù durat prædicta purgatio, per viam patiendi ferè semper ambulat

quæ præ aliis omnibus est securior ut ad Deum eatur: quando quidem nullius rei ope magis quàm si patiat, maximè autem quando acerbè, anima mundatur, purificatur, fit magis cauta, magis virtuosa, magisque Deo cara.

Monitum III. Ut igitur anima suam purgationem securè percurrat, oportet ut ultrò cruci se submittat illius interni martyrii quòd descripsimus; oportet ut hanc crucem cum pace amplectatur et pectori apprimat: alioquin in itinere segura minimè procederet neque terminum unionis divinæ consequeretur. Audiatur Director quæ hac de re dicit S. Joannes a Cruce, *Noct. obsc.*, lib. II, cap. 7: *Anima tam parum valet in hoc statu illius instar qui manibus pedibusque ligatis in obscurâ subterraneâ custodiâ detinetur absque ullâ movendi se potentiâ, neque videndi, neque adjutorium ullum habendi desuper aut de infra usque dum acquiescat, humiliet spiritum atque purificet, nec non ipse tam subtilis fiat simplex et delicatus ut unus cum Spiritu Dei fieri possit secundum eum divinæ unionis gradum quem ejus misericordia tribuere ipsi dignabitur.* Hic est modus quo, mediante istâ purgatione, anima fit certior se ad amoris unionem perventuram: coram Deo se humiliare, in ejus velle sancto quiescere, cum resignatione internâ martyria tolerare donec proprius spiritus adeò inutilis evaserit atque delicatus, ut unum quid cum ipso fieri possit. Hoc ipsum est quòd talibus animabus in memoriam Director debet revocare: huc totam sui magisterii artem referre; quia anima, obtentâ semel hac humili submissione (non obstantibus timoribus ejus, suspicionibus, angustiis et pressuris) securè ad terminum suæ divinæ unionis progreditur.

Ad hunc finem sæpè ipsis ante oculos Redemptorem ponat patientem maximè quidem in horto Gethsemani mœstitiâ repletum, timoribus, mœroribus confectum, angustiis atque internis doloribus quorum acerbitate ad extremam agoniam redigitur et ex omnibus corporis partibus copiosum, rivulorum instar, sanguinis sudorem emittit; atque tanto exemplo eos animet ad internè patiendum atque ad exemplum Jesu et pro ejus amore calicem amarum quibus potantur, bi-

bendum; ad hæc atque alia quæ Director adducet motiva, respondebit discipulus afflicto præ ponderatione suorum defectuum profundâ se in suâ cruce pace non posse gaudere, ideò quia ipse eam sibi per suas culpas fabricavit. Respondeat Director, quantumvis ipse sibi causa fuerit pœnarum quas in præsentiarum patitur, hoc non obstante, certam rem esse atque extra dubium positam tales tenebras et afflictiones nunc ei mitti a Deo, quia ille ipse est qui in eo per peccatorum recordationem atque vivam apprehensionem expurgatur. Unde ipse se humiliet, se conformet, acquiescat et ad suas pœnas crucifixus totum se accommodet.

Loquens de istâ purgationum specie mysticus Taulerus dicit propter defectum prædictæ resignationis provenire quòd quibusdam animabus tales afflictiones ultra tempus destinatum prolongentur et eas propter paucam ipsarum submissionem fructu divinæ illustrationis atque mysticæ unionis internæ defraudari. En ejus verba quæ operæ pretium est seriò ponderare: *Nascitur autem hic in eis mæstitia et dolor, quòd nondum veros illos cognoscant fructus, qui hincveniunt; aut certè ex sui ipsorum irresignatione, quòd ad patiendum minimè sint resignati, vel quòd nimirum eis molestum et diuturnum videatur, ad finem usque istas pressuras et afflictiones tolerare. Sed certum habeant, nisi ad finem usque pertulerint, se ipsas prolongare, multòque ampliùs exaggerare seu aggravare, vero quoque illo fructu privare seipsos, qui hinc propediem exoriretur, si tamen innocenter, animoque voluntario sufferre et ex animo se resignare possent. Quòd quò facerent simplicius, tantò nobilius fructum illum mererentur longèque excellentius illustrarentur. Enim verò post hanc noctem obscuram ac tenebrosam, lux profectò clarissima succedit (si tamen rectè se gerat homo), quæ universum illius fundum intus æternâ veritate illustrabit. Atque hinc non foris in oculis hominum, sed intus coram Deo certus efficietur, ad summum illum atque purissimum se posse amorem pertingere, ubi seipsum perdit homo et abnegat atque relinquit propter Deum cum omnibus, quæ sua sunt, simulque unus cum Deo fit amor (in Serm. SS. Martyr.).*

Monitum IV. Attendat Director istas animas, licèt ab ipso Deo per viam securam ducantur, nihilominus ab omni periculo non abesse in desperationem cadendi, non occasione lucis purgativæ quæ ipsis ante oculos propria ponens peccata et miseras, nihil præterquam summo dolore de offensis Dei eas transfigit atque profundissimâ humiliatione exinanit; sed instigante demonio quod violentâ aliquâ eas feriens impulsione, pervertere potest earum humilitatem in desperationem, eò quòd absolutè non ea est prædictæ vitæ securitas quæ hominem faciat impeccabilem. Quapropter videat continuò Director ut firmas in spe atque fortes eas teneat. Ipsi imperet ut actus spei cum nudâ saltem voluntate semper eliciant, et quantumvis ipsis videatur se esse mundi peccatores maximos et sub oculis Dei summoperè abominandos, quamvis sibi videantur propriam oculis suis apertam damnationem videre ut Beatæ Angelæ Fuliniacensi continebat, nunquam ab actibus spei desistant, quò melius poterunt, etiamsi insipidi et sicci succedant, atque in ore semper cum afflicto Job repetant: *etiam si occideris me in te sperabo*: non sum, Domine, amore tuo dignus; propter culpas mereor damnationem, ut autem de tuâ diffidam bonitate, nunquam, in æternum non committam. Quam ob causam ne confessiones generales ipsis permittat, tum quia minimè indigent, tum quia in isto statu hæc damnosæ evaderent. Nec etiam ipsis permittat ad sacram communionem minùs frequenter accedere; neque præbeat aures ipsis dicentibus se non posse ad tantum accedere Sacramentum propter summæ indignitatis conscientiam; eas autem constringat omnem superare difficultatem atque diebus consuetis ad mensam eucharisticam assidere; imò eas solito frequentius accedere jubeat, ut robustæ spiritu evadant ad afflictiones suæ purgationis tolerandas, atque feliciter hoc angelico pane roboratæ ad altitudinem perveniant divinæ unionis, sicut auxiliante pane angeli Elias ad summum usque montem Horeb pervenit: *et ambulavit in fortitudine cibi illius usque ad montem Horeb.* Reg., lib. III, cap. 19, 8.

Monitum V. Attendat Director ut erga istas personas afflic-

tas cum multâ procedat charitate et urbanitate earum poenarum commiserando atque ab earum mentibus timorem ne a Deo rejiciantur depellendo. Verum est parùm prodesse animabus eâ purgatione laborantibus talia incitamenta, ut aliàs dixi, quia vult Deus eas suâ purgatione angere. Hoc non obstante fertur legibus humanitatis et charitatis ut erga personas summè tribulatas cum omni procedatur mansuetudine et suavitate. Si igitur infirmæ erunt, ut non rarò contingit personæ quæ in hoc versatur statu, cum impar sit natura tam gravibus tolerandis doloribus, Director eas frequenter visitet atque consoletur. Si autem integræ erunt valetudine, ne ipsis poenitentias corporales adaugere permittat; efficiat autem ut eas minuant, et quidem propter plures causas. Primò quia Deus ipse ei qui in tali versatur purgatione, poenitentiam subministrat, et sanè non levem. Secundò non diu in dictâ valetudine perstabit interna patiendi spiritus martyria quorum comparticeps non paruum est ipsum corpus, quamvis non multas austeritates externas adjiciat. Tertiò quia parum sentiuntur corporales poenitentiae in isto statu in quo spiritus dolore magis acerbato transfigitur. Nonnulli talibus ita dolentibus personis suadent ut aliquâ honestâ oblectatione se recreent. Bonum est consilium dummodo ita finis obtineatur aliquod levamen oppresso spiritui afferendi. At rarò talem effectum sortiturum existimo quia res externæ non sunt sufficientes ut expediatur spiritus a tali absorptione in quâ immersus magnâ cum violentiâ luce purgativâ detinetur.

Monitum VI. Dixi quòd in cursu istarum purgationum spiritus lux divina aliquando desinit investire modo purgativo, obscuro et tormentoso, et ex improvise animam investit modo illuminativo et suavi. Hoc autem contingit quando Deus, ut nonnihil afflicto spiritui levaminis afferat, suam lucem adtemperat atque potentiae capacitati accommodat: præterea infundit aut potiùs excitat in memoriâ intellectivâ aliquam suæ bonitatis speciem, suæ magnitudinis et amabilitatis. Tunc anima hanc lucem accommodatam accipit cum illustratione et suavitate, et majori cum suavitate se attollit ad istarum

contemplationem rerum quarum speciem intelligibilem experta est. Inde in toto exoritur spiritu serenitas, pax magna et magna voluptas. In hisce casibus caveat Director ne anima, quando a summo dolore in summum intrat gaudium, avidè in illud spirituale pasuum immergatur, at sobriè illud accipiat; ab eo sit voluntate planè abalienatâ, hoc suavi sensu fiat fortior, atque tum circa præsentiam, tum circa ejus absentiam pro divinâ voluntate, indifferens. Cum aliter agendo, materiam novis purgationibus præberet.

Monitum VII. Spiritus purgationibus ad finem perductis, si Director viderit suum discipulum in iis solidâ cum virtute processisse in primisque plenâ cum resignatione atque profundâ humilitate sui que ipsius exinanitione (ad quod attendendum præcipuè est) ipse contentus poterit stare; atque plenam ipsi fidem habere si fortè ei dixerit se a Deo spiritualibus communicationibus insigniri. Quæ quamvis ita sint, discipulum planè impeccabilem factum ne credat, et ubi viderit eum aut et impatientiâ aut et altero simili defectu delinquentem, id ne miretur, neque ipse inquietet se, neque discipulum suspicionibus haud bene fundatis et umbris vanis: quia hoc habemus compertum vel ipsos Sanctos, quandiù in hac mortali carne viverent, immunes ab omni levi defectu fuisse minimè. Curet equidem ut motivum humiliandi sese desumat a defectibus suis, de se penitus diffidendi, omnemque in Deo spem suam ponendi; post hoc autem aperto corde perfectionis certamen certare pergat.

§ 248.

CONTEMPLATIO QUID?

Altera unio animæ cum Deo, post unionem obscuram derelictionis, est suavis et fit per contemplationem. Est autem *contemplatio mystica*, elevatio mentis in Deum et res divinas, per simplicem intuitum admirativum, suaviter et ardentissimè rerum divinarum amantem.

QUALIS SIT.

SCHOL. I. Sermo hic est de contemplatione divinâ, theologicâ, mysticâ et affectivâ, quæ intellectum illuminat ac affectum inflammat modo speciali et sublimi, et quasi supra-humano, non per discursum, sed, quantum in viâ fieri potest, arcana Dei speculante et ad divinos affectus excitante, uti ex decursu apparebit: unde etiam contemplatio a Mysticis speciali jure theologia mystica dicta fuit. Quare non est hic sermo de contemplatione purè philosophicâ, quâ philosophi etiam per lumen naturæ Deum contemplari possunt, uti fecerunt vel saltem facere potuerunt illi philosophi, de quibus S. Paulus, *Rom.* 1, 21, loquitur. Nec est sermo de contemplatione theologicâ purè speculativâ, quâ Theologus lumine fidei adjutus Deum contemplatur, quia sicuti in Philosopho, sic etiam in Theologo vana est hæc contemplatio, si ex curiositate ibi sistat, nec ad affectum progrediatur.

VARIE DEFINITIONES CONTEMPLATIONIS.

SCHOL. II. Contemplatio a diversis mysticis variè definitur. S. Augustinus, vel potius alius Boetio posterior, L. *de Spir. et Anim.*, c. 32, eam definit: *Contemplatio est perspicuæ veritatis jucunda admiratio.* S. Bernardus vel alius Auctor, L. *de Scal. Claustr.*, c. 1, dicit: *Contemplatio est mentis in Deum suspensæ quædam elevatio, æternæ dulcedinis gaudia degustans.* S. Bernardus, L. *de Consid.*, c. 2, inquit: *Potest contemplatio definiri verus certusque intuitus animi de quâcumque re, sive apprehensio veri non dubia.* Richardus a S. Victore, L. 1 *de Contempl.*, c. 4, re discussâ dupliciter eam definit, tum ex mente propriâ: *Contemplatio est libera mentis perspicacia in sapientiæ spectacula cum admiratione suspensa:* tum ex mente Hugonis Victorini, *Hom. 1 in Eccl.*: *Contemplatio est perspicax et liber animi contuitus in res perspicandas usquequaque diffusus.* Cum Richardo procedunt S. Bonaventura, *Tr. de 7. Itiner. ætern. in 3 itin.* d. 2; Gerson, in *Th. Myst. cons.* 21; Harpius, L. 1, *Th. Myst.*, c. 46, et S. Thomas, 2, 2, q. 180, a. 3, ad 1, docet: *Contemplatio pertinet ad ipsum simplicem intuitum veritatis.* Et addit, ad 3: *Quod contemplatio in affectu terminatur.* Quod S. Bonaventura ex ipsâ Richardi definitione probat, dicens: «Ex hoc autem patet quod Richardus hic non accipit contemplationem, ut est actus intellectus

præcisè, sed etiam et saporosam dilectionem includit. Nam sapientia a sapore dicitur, ut dicit Bernardus, et objectum sapientiæ principale et primarium est ipse Deus, sub ratione quâ verum excitativum voluntatis ad ejus saporosam dilectionem et actus sapientiæ est, contemplari Deum non quocumque modo, sed ex dilectione cum quâdam experimentalis suavitate. Igitur spectacula sapientiæ sunt cognitio veri et amor, sive sapor boni.» Denique Benedictus XIV, *de Beatif. et Canoniz.*, l. 3, c. 26, contemplationem ita describit: «Est simplex intellectualis intuitus cum sapidâ dilectione divinorum aliorumque revelatorum, procedens a Deo speciali modo applicante intellectum ad intuendum et voluntatem ad intelligendum ea revelata, et concurrente ad eos actus per dona Spiritus S. intellectum et sapientiam, cum magnâ illustratione intellectus et inflammatione voluntatis.»

DEFINITIO DATA EXPLICATUR.

SCHOL. III. Hæc definitiones contemplationis licet non sint omnes essentielles et specificæ, quatenus tamen per proprietates eam describere conantur, cum nostrâ coincidunt: nam illa *perspicuæ veritatis jucunda admiratio*, illa *mentis in Deum suspensæ elevatio æterna gaudia degustans*, ille verus et certus intuitus animi, ille *perspicax animi contuitus* cum suspensione in spectaculis æternæ sapientiæ, denique ille *intuitus simplex veritatis affectu terminatus cum sapidâ dilectione divinâ*, nihil aliud sunt, quàm quædam mentis elevatio in Deum per simplicem intuitum et ardentissimè simul affectuosum, utpote in quibus actibus admiratio, suspensio, gustus, libera diffusio etc. saltem virtualiter includuntur, vel exinde ut proprietates resultant, sicuti ex dicendis patebit. Deinde contemplationi maximè convenit quod sit *elevatio mentis in Deum* per quod cum omni oratione, præsertim mentali convenit. Deinde contemplatio est elevatio mentis *per simplicem intuitum*, per quod a meditatione differt, quæ per discursum procedit et voluntatem movet. Denique hic intuitus est *ardentissimè affectuosus*, seu ad ardentissimos affectus voluntatem movens; per quod contemplatio mystica a contemplatione philosophicâ et purâ speculatione theologicâ distinguitur. «Animadvertendum est etiam, inquit Albertus Magnus, *de adhaer. Deo cap.*, in hoc esse differentiam inter contemplationem Catholicorum fidelium et Philosophorum gentilium, quia contemplatio Philosophorum est propter perfectionem contemplationis, et ideo sistit in intellectu, et ita finis eorum in hoc est cognitio intellectus. Sed contemplatio Sanctorum quæ est